

114

JUNI 2008

RET & SKEL

Information for hegnsyn

Foreningen af Hegnsyn i Danmark

RET & SKEL, Information for Hegnsyn.

Udgives af Foreningen af Hegnsyn i Danmark (indtil 15/3 2002 "Foreningen af Hegnsynsformænd") og udkommer 4 gange årligt i et oplag på ca. 500 stk.

Henvendelser om tegning af abonnement (kr. 100 årligt), udbringning af bladet, person- og adresseændringer m.v. rettes til foreningens *forretningsfører*.

Hegnsyn, kommunale forvaltninger og andre opfordres til at gemme bladene og evt. senere gøre brug af dem som opslagsværk. Register over bladenes indhold 1986-2000 forefindes i blad nr. 81 – herefter én gang årligt.

Bladet trykkes hos „Kviktryk“, Bornholmsvej 3, 4200 Slagelse.

Redaktør og ansvarlig i henhold til presseloven:

Bent Jensen, Mylius Erichsens Vej 23, 7400 Herning, tlf. 97 2203 97.

E-mail: bentjensen@hegnsyn.dk

Indholdsfortegnelse

Fra formanden	side 3
Adresser, oplysning om honorarer og spørgetjeneste m.v.	side 4
Det drejer sig mere og mere om konflikter	side 5
Få ord – men mange fejl i hegnsynskendelse	side 10
Kommentarer til "Få ord..."	side 16
Det gælder om at holde hovedet koldt	side 17
Den aften da Børglum Kloster ikke var der	side 21
Husdyransvar	side 26
Evaluering af Årsmøde 2008	side 28
Brevkassen – spørgsmål og svar	side 29

Fra formanden

Tak for sidst på Årsmødet den 28.-29. marts 2008 i Svendborg.

Det var det andet årsmøde med den nye kommunestruktur, for de kommuner som ændrede størrelse ved kommunalreformen. I de 32 kommuner, hvor man fortsatte uændret i forbindelse med kommunalreformen, var det 3. årsmøde. Årsmødet blev for anden gang afholdt på Christiansminde Kursuscenter i Svendborg.

Næste år holdes Årsmødet igen på Christiansminde Kursuscenter, den 27. og 28. marts.

Der vil blive arbejdet på at bedre nogle af de forhold, der kan forbedres, sammen med Christiansminde Kursuscenter. I 2009 er vi bl.a. lovet, der er et teleslyngeanlæg på Kursuscenteret.

Til fremtidige årsmøder vil der til stadighed også blive afsøgt andre placeringsmuligheder.

Årsmødet i 2009 vil være det sidste årsmøde i denne periode. Det føles som tiden går hurtigere med alderen, men for en gangs skyld findes der også en naturlig forklaring - i kommuner med ændrede størrelser i forbindelse med kommunalreformen kommer hegnsynsmændene kun til at sidde i 3 år mod normalt 4 år.

Der blev også i forbindelse med dette års generalforsamling talt om størrelsen på vederlag og godtgørelser - eller hvad man alt i alt får udbetalt som hegnsynsmedlem.

Foreningen har tidligere henvendt sig til Direktoratet for FødevarerErhverv med henblik på, at få det obligatoriske vederlag reguleret, og direktoratet har taget det til efterretning. En ny henvendelse er i gang, gående på en årlig regulering. Der er ingen tvivl om bestyrelsen tager generalforsamlings reaktion meget alvorlig.

Konflikthåndtering er jo et aktuelt emne, og jeg ønsker at fortsætte linjen med et indlæg herom ved årsmøderne. Næste år foreslår jeg at emnet får en vinkel, som handler om det at stå i en vanskelig situation med personer, som eksempelvis kan have psykiske problemstillinger, samtidig med vore vanskeligheder med de rent juridiske problemstillinger og borgernes retssikkerhed.

Næste begivenhed for foreningens medlemmer bliver efterårets regionsmøde, der foregår i Jylland, nærmere bestemt i Herning, lørdag den 1. november 2008 - sæt allerede nu kryds i kalenderen. Mødet vil blive nærmere omtalt i næste nummer af Ret & Skel, hvor der også bringes en tilmeldingsblanket.

God sommer!

Jens Ernst Nielsen

FORENINGEN AF HEGNSYN I DANMARK
Gedhusvej 17, 7441 Bording, tlf. 97 14 54 50.
Hjemmeside: hegnsyn.dk

- Formand: *Jens Ernst Nielsen*, Ikast-Brande kommune
Gedhusvej 17, 7441 Bording.
Tlf. 97 14 54 50. E-mail: jenie@ikast-brande.dk
- Næstform.: *Mogens Peulicke*, Helsingør kommune
Rønnevænget 18, 3070 Snekkersten
Tlf. 30 32 11 83. E-mail: fleur@stofanet.dk
- Kasserer: *Jørgen Nielsen*, Svendborg kommune
Traverskiftet 31, 5881 Skårup.
Tlf. 62 23 15 30. E-mail: jn@hegnsyn.dk
- Sekretær: *Preben Andersen*, Nørre Djurs kommune
Egevej 22, 8500 Grenå
Tlf. 28 13 52 38. E-mail: pr.a@stofanet.dk
- Best.medlem: *Halfdan Nørgaard-Mortensen*, Roskilde kommune
Langholm 23, 4000 Roskilde
Tlf. 46 75 75 32. E-mail: dot-halfdan@webspeed.dk
- Forretningsfører og redaktør:
Bent Jensen, Mylius Erichsens Vej 23,
7400 Herning. E-mail: bentjensen@hegnsyn.dk
Tlf. 97 22 03 97 / 61 69 03 97

Vederlag for hegnsyn og vurderingsforretninger:

Et hegnsyn koster kr. 1125, som fordeles med kr. 475 til formanden og kr. 325 til de øvrige 2 medlemmer.

Ved en vurderingsforretning efter Mark- og Vejfredsloven tilkommer der vurderingsmændene et vederlag på kr. 800, som fordeles med kr. 475 til formanden og kr. 325 til den anden vurderingsmand. Når undtagelsesvis 3 personer deltager som vurderingsmænd udgør hele vederlaget kr. 1125 og fordeles som ved et hegnsyn.

„SPØRG BARE“

Hegnsynsformænd kan i nogen udstrækning få rådgivning ved henvendelse til:
Tidl. formand, Svend Gunnar Kofoed-Dam, tlf. 56 49 61 73,
e-mail: sv.gunnar@dlgmail.dk og Direktoratet for FødevarerErhverv, v. Anne Holst
og Lone Bundgaard, tlf. 33 95 80 00 eller 33 95 82 09.

Vedr. Mark og Vejfreds-spørgsmål kan henv. ske til: Holger Engvang, Rølkjær 19
D, Askov, 6600 Vejen. Tlf. 75 36 58 20 (helst mellem kl. 9 og 12). Lov om Mark-
og Vejfred er i 2006 optrykt i RET & SKEL, blad nr. 108.

Endvidere står foreningens bestyrelse altid til rådighed for en drøftelse af hegnsyns-
spørgsmål.

Foreningens hjemmeside med diverse links findes på adressen hegnsyn.dk

Det drejer sig mere og mere om konflikter

Formanden, Jens Ernst Nielsen, fremlagde for første gang, som formand for Foreningen af Hegnsyn, bestyrelsens beretning på Generalforsamlingen 2008.

Dette Årsmøde er nr. 34 i rækken og foreningen har eksisteret i 35 år den 5. december 2008, så vi har efterhånden nogen år på bagen.

Perioden her er på mange måder anderledes end de foregående perioder. For de kommuner, der ikke har ændret størrelse, er det 3. gang i denne periode, der er indkaldt til generalforsamling i foreningen, og for de kommuner, der har ændret størrelse, er det 2. gang.

Situationen med forskydninger vil fortsætte i hele denne periode, og for bestyrelsen, og ikke mindst forretningsføreren, har dét også været anderledes. Der skulle styr på de nye kommuner, med nye metoder til indbetaling o.s.v., medens de gamle kommuner bl.a. skulle have at vide, hvorfor kontingentet steg m.v. Vi er efterhånden nu kommet på plads. Af de 97 kommuner, der nu har Hegnsyn

(København undtaget), er de 94 kommuner med tilsammen 100 Hegnsyn med i foreningen. Da det er hvert enkelt Hegnsyn, der er medlem, har vi præcis 100 medlemmer i foreningen (ud af 103 mulige), hvilket må siges at være tilfredsstillende.

Økonomien i foreningen er på plads efter kommunalreformen. Det er noget, bestyrelsen har arbejdet meget med, og det viser sig, at man har ramt intentionen med en ikke-forringelse af økonomien meget godt. Bestyrelsen er naturligvis fortsat opmærksom på, om der skal en eller anden justering til.

Årsmødet i 2007 var det første, der afholdtes på Christiansminde i Svendborg, efter mange år på Nyborg Strand. Det var der en del diskussion om på sidste general-

forsamling, og bestyrelsen lovede at undersøge markedet for yderligere muligheder, og det har vi da også gjort. Vi er dog endt med at fastholde Svendborg, som det bedste og mest egnede til forsamlingens størrelse, også henset til prisen. Vi har selvfølgelig taget klagepunkterne vedr. forholdene på stedet til efterretning. Vi har bla. i år flyttet buskørslen fra Nyborg Station til Odense, og der er blevet arbejdet med at forbedre lydforholdene.

Vi har i årets løb holdt 4 bestyrelsesmøder som vanligt, og vi tilstræber at afholde møderne i forbindelse med årsmøder, regionsmøder, og når vi ved andre lejligheder er samlede, så omkostninger og tidsforbrug minimeres.

Jeg omtalte i indledningen, at kommunalreformen ikke har betydet mindre arbejde for forretningsføreren i overgangsfasen, men vi kan da håbe, at reduceringen i antallet af kommuner fremover vil gøre tingene lidt lettere.

Bestyrelsens sekretær, *Preben Andersen*, tager sig af indsamlingen af domsafgørelser, men der er desværre ingen garanti for, at vi får dem tilsendt. Vi vil derfor gerne, at foreningens medlemmer er opmærksomme på domstolsafgørelser og sender dem, eller giver Preben Andersen et praj om dem. Det er naturligvis meget interessant for os at opsamle samtlige domsafgørelser inden for vort felt.

Vi har også arbejdet med at finde ud af, hvilke publikationer

om hegnsyn, der er i de forskellige kommuner, med henblik på at finde ud af, om der er behov for et initiativ fra foreningens side.

Udredningsarbejdet ligger i hænderne på *Mogens Peulicke* fra bestyrelsen. Fra bla. Anne Holst var det tilkendegivet, at meget af det tilgængelige stof på kommuneområdet er fejlbehæftet. Hun havde ligeledes konstateret en del fejl på kommunernes hjemmesider, så jeg vil opfordre medlemmerne til at være opmærksomme på evt. fejl i deres egen kommune.

Bestyrelsen arbejder løbende med forbedringer på vores egen hjemmeside hegnsyn.dk, sidst er der tilføjet en fuldmagtsformular, som kan udfyldes og udskrives fra hjemmesiden. I øvrigt ligger publikationen "Hegn og et godt nabo-skab", som foreningen har fået rettighederne over, på hjemmesiden.

Kurser og regionsmøder

Uddannelse er jo en vigtig del af foreningen arbejde – og ingen kan vel være i tvivl om vigtigheden efter Anne Holsts indlæg her på årsmødet. Der har været afholdt 2 hegnsynskurser i foråret 2007, og der er ikke i øjeblikket planlagt

nye kurser. Formanden for foreningens kursusudvalg, *Halfdan Nørgaard-Mortensen*, vil gerne vide, hvis der er behov og interesse for yderligere kurser.

Omvendt sætter vi også meget lid til vores regionskurser/møder, da vi jo er blevet en mindre medlemsskare, hvorfor disse møder egner sig godt i uddannelsesøjemed. Der blev den 27. oktober afholdt et regionsmøde i Roskilde, som var godt besøgt, og møderne har ligesom årsmøderne i høj grad kursuskarakter. Vi havde den tidligere hegnsynsformand fra Aalborg, *Hans Lauritzen*, på programmet som noget nyt, og han var med sin store erfaring i stand til at få tingene sat i et godt perspektiv.

Vi holder regionsmøde igen i år, nærmere bestemt den 1. november i Herning.

Næste årsmøde bliver den 27. og 28. marts 2009 på Christiansminde i Svendborg.

Ret & Skel er en vigtig del af foreningen, hvilket også fremgår af formålsparagraffen, og den er udkommet 4 gange i perioden som planlagt. Det er naturligvis til stadig diskussion under hvilken form bladet skal udkomme, men bestyrelsen er enige om, at det er et vigtigt ansigt udadtil. Jeg vil benytte lejligheden til at rette en tak til redaktør *Bent Jensen* for det store arbejde, han gør med bladet. Ikke mindst har der været meget arbejde med sletninger, omadresseringer og nye modtagere i forbindelse med kommunalreformen, og der har givet været

nogen som ikke har fået bladet i en periode, hvilket vi naturligvis må beklage.

Den individuelle rådgivning er den måde, vi kan kompensere for evt. manglende uddannelse, og den er derfor en meget vigtig del af vores arbejde. Vi er jo heldigt stillet med *Holger Engvang*, *Svend Gunnar Kofoed-Dam*, der står til rådighed for foreningens medlemmer, og så har vi jo også mulighed for at trække på *Jørgen Jørgensen*, *Lars Ramhøj*, *Anne Holst* og *Lone Bundgaard*. En stor tak til alle - det er gode folk at kontakte, og gør det hellere en gang for meget end en gang for lidt, hvis I kommer ud i noget uoverskueligt.

Landets eneste kvindelige hegnsynsformand, Birthe O. Andersen fra Randers Kommune, lyttede interesseret til formandens beretning.

Bestyrelsen arbejder stort set, som det har været praksis de senere år, og selv om der er kommet både ny formand og næstformand har bestyrelsen formået at få os sat ind i arbejdet på en rigtig god måde, og det vil jeg gerne takke for.

Som formand har jeg haft en del henvendelser fra pressen, og det har drejet sig meget om konflikter, om der er en stigning i antallet af hegnsynssager, og om vi opfatter konflikternes omfang og styrke som værende anderledes end tidligere. Måske skyldes interessen for konflikter også, at der er kommet flere konfliktforskere og lignende på banen. Vi er kun et lille hjørne af konfliktområdet, så det er begrænset, hvad vi kan bidrage med. Til gengæld vil de så gerne have statistikoplysninger om sagsantal m.v.

Jeg syntes efterhånden statistikspørgsmålene blev så mange, at jeg blev af den overbevisning, at vi i foreningen måtte have lavet noget statistik. Vi er godt nok en lille forening, uden hjælp fra ministerier og lignende i den retning, så vi måtte jo lave det selv. Vi fik lynhurtigt lavet en simpel model, som blev bragt i Ret & Skel i sidste nr., hvor vi opfordrede til at sende nogle få tal til forretningsføreren.

Statistik

Forretningsfører *Bent Jensen* fik her ordet og redegjorde for resultatet af den statistik for 2007, der

*Forretningsfører
og redaktør Bent Jensen.*

den sidste måned var indkommet til foreningen. I alt 38, ud af 100 mulige Hegnsyn havde reageret (enkelte af de nedennævnte er kommet til efter årsmødet).

Det er meningen statistikken skal gentages for hvert år fremover, og Bent Jensen opfordrede til, at man allerede nu begyndte at forberede oplysningerne for 2008, som man ville blive bedt om at aflevere i begyndelsen af 2009, hvilket især gjaldt såvel de skriftlige som mundtlige/telefoniske henvendelser i øvrigt til både formænd som sekretærer. Dette tal er naturligvis det sværeste at gøre op – og specielt efterfølgende at gøre op, hvis man ikke har noteret sig dem undervejs.

	Antal af hegnsynsforretninger	Antal af kendelser	Antal af forlig	Antal af henvendelser i. ø
I alt	380	257	138	2771
Gensn. pr. Hegnsyn	10	7	4	73
Estimeret landstal	1000	676	363	7292

Formanden, Jens Ernst Nielsen, præciserede efter forretningsførerens fremlæggelse, at han prioriterede oplysningerne om henvendelser i øvrigt meget højt, idet mange potentielle sager i nogle kommuner ofte klaredes i forbindelse med henvendelser, så der ikke blev egentlige hegnsager ud af det.

Formanden opfordrede i øvrigt til, at foreningens medlemmer klippede pressestof om Hegnsyn ud og sendte det til bestyrelsen, så man fik et indtryk af, hvad pressen fik ud af eksempelvis interview med formanden.

Af øvrige forhold, som bestyrelsen i årets løb var blevet stillet over for, nævnte han en forespørgsel fra Fødevareministeriet, vedr. et kommende forslag om ophævel-

se af aldersgrænsen på 70 år for udnævnelse i råd og nævn, herunder også Hegnsyn og vurderingsmænd efter mark- og vejfredsloven. Forslaget er affødt af lignende ændringer i tjenestemandsgivningen på baggrund af EU bestemmelser om, at alder ikke må sætte grænser for beskæftigelse.

Formanden var ikke i tvivl om, at forslaget ville blive gennemført, og ændringen ville så betyde, at man var nødt til at være mere opmærksom på, om folk p.g.a. deres åndelige habitus m.v. var i stand til at bestride hvervet, når de nu kunne fortsætte til langt op i årene.

Med disse bemærkninger sluttede formanden bestyrelsens beretning for 2007/2008.

-benje

BREVKASSE

**Advokat Jørgen Jørgensen
besvarer spørgsmål**

i RET & SKEL's brevkasse, hvor du kan få svar på dine spørgsmål om hegnsloven og alle de love, som relaterer sig til Hegnsynenes arbejde.

Skriv dit spørgsmål allerede i dag og send det til

Ret & Skel,
Mylius Erichsens Vej 23, 7400 Herning
eller mail til bentjensen@hegnsyn.dk
og få svar her i bladet.

Få ord – men mange fejl i hegnsynsafgørelse

Fuldmægtig Anne Holst, Direktoratet for Fødevare-Erhverv, havde i sit indlæg på Årsmødet 2008 valgt alene at gennemgå én konkret hegnsag, som hun mente, forsamlingen kunne lære meget af. Fremlæggelsen var baseret på en klage fra en af parterne i sagen.

Den ene af parterne (A) i den konkrete hegnsag, som indlægget omhandlede, havde klaget til såvel ministeren som direktoratet over Hegnsynets behandling af sagen, der startede med en hegnsynsforretning den 22. september 2006 og efterfølgende kendelse den 3. oktober 2006.

Af hegnsynsprotokollen fremgår bl.a.: "**Klager** påstår, at indklagede ikke accepterer skellet mellem ejendommene. Klager ønsker at flytte sin hæk til skel efter gældende regler. Indklagede skal dels genetablere ødelagt hæk samt genplante hæk i samme størrelse. Indklagede skal genetablere vejen.

Indklagede var ved købsafejendommen nr. 31 ikke klar over skellets placering mod nr. 29, idet indklagede opfattede hækkens placering som rette skel. Indklagede mente at have vundet hævd på skellets placering ved hækken".

Af sagens oplysninger fremgår i øvrigt: "**Klagers hæk** var ved en fejl placeret ca. 1 meter inde på klagerens grund mod nr. 31. Dette er skriftligt tidligere meddelt indklagede. Klager fremlagde planteg-

ning fra X-kommune, som viste skellet i forhold til husenes placering, og skelpæle eksisterede ikke".

Kendelse: "Hegnsynets kendelse er, at klageren har ret til at flytte sin hæk fra egen grund til 30 cm fra skel mod nr. 31. Skellets præcise placering må om nødvendigt fastlægges af en landmåler. Indklagede skal erstatte 9 stk. beskadigede hækplanter samt genplante fjernede hækplanter. Planterne skal være af samme art og størrelse som eksisterende. Arbejdet skal være afsluttet senest den 31/10 2006".

Det bemærkes, at denne kendelse jfr. lov om hegn § 42 (revideret pr. 1. juli 2001) ikke kan ankes, men inden 4 uger fra dags dato kan indbringes for domstolene (Indbringelse medfører opsættende virkning for arbejdets udførelse og betaling af Hegnsynets honorar, såfremt indbringelsen dokumenteres)".

Anne Holst konstaterede indledningsvis, at der, ud fra protokoloplysningerne at dømme, var tale om et Hegnsyn af meget få ord. Der var ingen beskrivelse af forholdene på stedet, og det var ikke

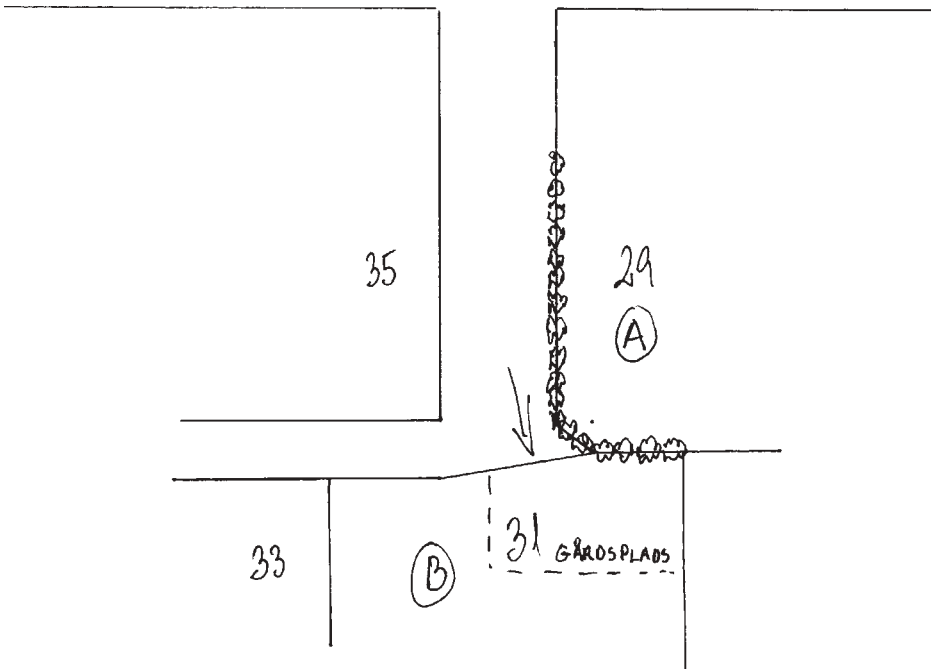
Fuldmægtig Anne Holst

præciseret, hvad hegnstvisten gik ud på. Det fremgik heller ikke, hvor den omhandlede hæk befandt sig, eller hvor de fjernede hækplanter skulle genplantes.

Efter nu at have modtaget yderligere oplysninger fra klageren A i nr. 29, havde Anne Holst dog fundet ud af, at hegnstvisten dre-

jede sig om et lille stykke af hækken, som stod langs en stikvej og for enden af vejen. Hækken langs vejen var ved en fejl blevet placeret ca. 1 meter inde på A's grund. I forbindelse med, at B i nr. 31 havde indkørsel langs hækken, havde han fjernet og beskadiget nogle planter i denne, hvilket A var (berettiget) sur over og derfor havde begæret hegnsynsforretningen. Da B jo omvendt ikke havde for meget plads i sin nuværende indkørsel, var han ikke interesseret i, at A reducerede den yderligere ved at flytte hækken ind mod B's grund og derved kappe 1 meter af bredden i dennes indkørsel.

-Det fremgår ikke af hegnsynsprotokollen, om formanden i henhold til Hegnslovens § 38, stk.

1 har vejledt parterne og forsøgt at tilvejebringe et forlig imellem dem, understregede Anne Holst, der samtidig kunne fastslå, at 8 dages fristen fra hegnsynsforretningens afholdelse til afsigelse af kendelse (§ 39, stk. 1) ikke var overholdt, da der i denne sag var gået 11 dage inden kendelsen forelå – en overskridelse af en "ordensregel", som dog ikke havde betydning for kendelsens gyldighed.

Bestemmelsen i § 39, stk. 4 om, at kendelser skal begrundes i protokollen var ligeledes overtrådt, da der ikke var nogen som helst begrundelse for, hvorfor man var nået frem til kendelsens resultat, ligesom det ikke fremgik, efter hvilke bestemmelser i hegnsloven afgørelsen var truffet.

Manglende kompetence

-Hegnsyn har alene kompetence til at træffe afgørelser om tvister, der er omfattet af bestemmelserne i hegnslovens kapitel I til IV, ligesom Hegnsyn aldrig kan afsige kendelse om andet eller mere, end det parterne har påstået, understregede Anne Holst.

-Hvis man ser på parternes påstande her, mener A altså, at den

omhandlede hæk er hans eget hegn, og han ønsker at flytte hækken til skel efter gældende regler. B påstår, der er vundet hævnd på, at skellet ligger der, hvor hækken nu er placeret. Og hvad betyder det så? spurgte Anne Holst, der dog straks selv kom med svaret.

-Det betyder, at der er uenighed om skellets rette beliggenhed. Og det er jo noget, som Hegnsynet ikke kan tage stilling til, og hvis de havde læst hegnslovens § 37, stk. 1, ville de vide, at Hegnsynet skulle fastsætte en frist, inden for hvilken B, der påstod at have vundet hævnd, kunne søge spørgsmålet om skellets rette beliggenhed afgjort af en landinspektør (efter udstykningslovens regler om afsætning af ejendomsgrænser).

- Det har Hegnsynet ikke gjort i denne sag. Hegnsynet har gennemført hegnsynsforretningen, uden at spørgsmålet om usikkerheden om skellets beliggenhed er søgt afklaret, fastslog Anne Holst. I stedet havde Hegnsynet bestemt, at skellets præcise placering om nødvendigt måtte fastlægges af en landmåler!?

-Hegnsynet har overhovedet ikke nogen kompetence til at bestemme, at skellet skal fastsættes af en *landinspektør*, påpegede hun.

Som det fremgik af såvel A som B's påstande, så var de dog enige om én ting, nemlig at skellet mellem nr. 29 og 31 lå langs med, eller i, A's hæk. En enighed, der dog skulle vise sig at være en enighed om noget forkert. Det blev nemlig fastslået, at skellet ikke

gik langs vejkannten over mod A, men derimod lige midt i vejen, så adgangsvejen til B's ejendom faktisk var A's ejendom!

Da vejgrænsen således ikke var et matrikulært skel, var A's hæk ikke et eget hegn, men et *indrehegn* (ikke omfattet af hegnslovens bestemmelser), og B's ejendom stødte slet ikke op til skellet, hvorfor B slet ikke kunne være part i en hegnssag vedrørende en hæk langs med vejgrænsen.

-Indre hegn er ikke omfattet af hegnslovens bestemmelser, og derfor falder afgørelse om indre hegn uden for Hegnsynets kompetence, konstaterede Anne Holst kort og klart.

Domstolsafgørelse

-Parterne i en hegnssag skal selv oplyse den sag, som de vil have Hegnsynet til at behandle. Hegnsynet er nemlig ikke en offentlig myndighed, der skal fremskaffe alle relevante oplysninger, men skal ligesom domstolene alene træffe afgørelser på grundlag af de påstande og oplysninger, som parterne kommer med.

Hvis Hegnsynet i denne sag bare havde fulgt reglerne i § 37,

stk. 1 - med en frist og udsættelse af sagen til en landinspektør kom ud - så kunne den efterfølgende meget uheldige udvikling i denne sag formentligt være undgået, mente Anne Holst og fortsatte.

-Hvis der var kommet en landinspektør på banen, ville han hurtigt kunne have fastslået, at der ikke kunne være tale om at vinde hævnd.

Samtidig står der ikke noget om genetablering af veje i hegnsloven, så heller ikke på dette område havde Hegnsynet kompetence, og de tog heldigvis heller ikke stilling til dette spørgsmål.

Hegnsynet *skal* imidlertid tage stilling til påstande, hvorfor Anne Holst påpegede, at de også skulle have taget stilling til en påstand, som de ikke havde hjemmel til at træffe afgørelse om.

-Så burde de nemlig have sagt, og anført i kendelsen, at påstanden faldt uden for deres kompetence.

Sagens videre forløb indbefattede også en retssag, da B indbragte sagen for domstolene med påstand om, at A skulle anerkende at skellet mellem ejendommene skulle forløbe sådan, at B's indkørsel havde en bredde på mindst 3,30 meter, fordi der var vundet hævnd.

A påstod sagen afvist. Sagen indbragtes ikke med en påstand om ændring eller ophævelse af Hegnsynets kendelse. Man ønskede alene rettens afgørelse af, om der var vundet hævnd på en ændret beliggenhed af skellet.

-Nu er det så sådan, at det kan domstolene ikke tage stilling til, før der har været afholdt en skelforretning ved en landinspektør, og derfor meddelte retten til B, at man ikke kunne tage stilling til dette spørgsmål, da der ikke havde været en landinspektør ude og foretage en skelforretning. Retten gav således A medhold og afviste sagen.

Af domsudskriften fremgår i øvrigt, at B's forgæves forsøg i retten kostede ham den nette sum af 12.500 kr. i sagsomkostninger til A og 500 kr. i retsafgift. Hertil skal lægges B's udgifter til egen advokat.

-Man kan altså konstatere, at dommen overhovedet ikke vedrørte Hegnsynets kendelse, hvorfor denne kendelse fortsat har retskraft, konstaterede Anne Holst.

Tvangsfuldbyrdelse

Lone Bundgaard, Fødevarerhverv, assisterede Anne Holst.

A konkluderede nu, at B ikke havde gjort det, han skulle efter Hegnsynets kendelse (erstatte 9 stk. beskadigede hækplanter samt genplante fjernede hækplanter),

hvorfor han begærede kendelsen tvangsfuldbyrdet.

Ved den efterfølgende hegnsynsforretning den 31. maj var A's påstand efter hegnsynsprotokolens oplysninger, *"...at kendelse af 3.oktober 2006, ved afholdt hegnsynsforretning af 22. september 2006, ikke er opfyldt. Retten har ved dom af 3. maj 2007 ikke ændret Hegnsynets kendelse, hvorfor denne stadig står ved magt. Såfremt Hegnsynets kendelse ikke bliver opfyldt vil arbejdet blive udført af Hegnsynet på indklagedes bekostning"*.

Indklagede (B's) påstand: *Indklagede anmodede om udsættelse af tvangsfuldbyrdelse af Hegnsynets kendelse af 3. oktober 2006, da indklagede havde anmodet en landinspektør om afholdelse af en skelforretning på ejendommen for stadfæstelse af nøjagtigt skel.*

Hegnsynets kendelse var herefter (den 12. juni 2007, 12 (!) dage efter hegnsynsforretningen): *"Hegnsynets kendelse er, at Hegnsynets kendelse af 3. oktober 2006 vil blive sat i gang af Hegnsynet på den indklagedes bekostning som en tvangsfuldbyrdelse i henhold til § 44. Arbejdet skal afsluttes efter nærmere aftale med klageren, i samarbejde med gartneren, således at grogaranti på hækken kan gives"*.

Anne Holst fandt ikke, at kendelsen overhovedet indeholdt noget om, hvad det var, der skulle laves. Til gengæld fandt hun det helt rimeligt, at Hegnsynet ikke havde fulgt B's ønske om at få

sagen udsat, da der havde været rig lejlighed til gennem de seneste 7 måneder at have fået en landinspektør til stedet. Men – Hegnsynet havde igen ikke begrundet, hvorfor man ikke ville udsætte forretningen.

I begge Hegnsynets kendelser er der i parentes anført, at indbringelse for domstolene medfører opsættende virkning for arbejdets udførelse og betaling af Hegnsynets honorar, såfremt indbringelsen dokumenteres. Denne "opsættende" virkning fremgår ikke af hegnsloven, men af retsplejeloven, hvis regler er gyldige her. Det fremgår af retsplejeloven, at anke af en dom inden fuldbyrdelsesfristens udløb har suspensiv (dvs. opsættende) virkning.

-Nu er det jo så bare sådan, at tvangsfuldbyrdelseskendelser ikke har nogen frist for fuldbyrdelse. Ved tvangsfuldbyrdelseskendelser skal man, lige så hurtigt det kan lade sig gøre, udføre arbejdet. Man kan *ikke* fastsætte en ny frist i en tvangsfuldbyrdelseskendelse. Derfor er vejledningen om den opsættende virkning forkert i tvangsfuldbyrdelseskendelsen, men rigtig i den første hegnsynskendelse, fastslog Anne Holst.

Under alle omstændigheder har Hegnsyn krav på deres honorarer, når sagen er færdig, så opsættende virkning med hensyn til honorarets forfald er bestemt ikke hjulmet nogen steder, tilføjede hun.

Farlig korrespondance

Efter tvangsfuldbyrdelseskendel-

sen skete der absolut intet, men efter 3 måneder skrev A en mail til hegnsynsformanden, hvor han bad om, at arbejdet nu blev sat i gang.

Formanden svarede herefter bl.a. i en mail, at Hegnsynet havde accepteret en udsættelse af tvangsfuldbyrdelsen til afholdelse af en skelforretning, og formanden oplyste i øvrigt, at det var blevet bekræftet ved landinspektørens opmåling, at A havde plantet sin hæk 1 meter fra skellinien. Formanden mente derfor, at sagen herefter kunne afsluttes som anført i kendelse af 3. oktober 2006, så A flyttede sin hæk, og B erstattede de beskadigede hækplanter og genplantede de fjernede hækplanter. Arbejdet skulle være udført senest den 30. oktober 2007.

-Hvad er der så at sige til det, spurgte Anne Holst og svarede med at fastslå, at Hegnsynets formand ikke måtte begynde at korrespondere efterfølgende med sagens parter, da Hegnsynet var ude af sagen, når der var afsagt kendelse – på samme måde som dommere heller ikke efterfølgende går ud og diskuterer deres domme med parterne.

Hvis parterne mener, at der er begået noget forkert, fordi reglerne ikke er overholdt, så kan de bede Hegnsynet om at genoptage sagen.

Formanden begik så her igen fejlen med at fastsætte en ny frist for arbejdets udførelse. Endvidere var det forkert, at formanden alene havde udsat/ændret tvangsfuldbyrdelseskendelsen, da afgørel-

ser kun hargyldighed, når hele Hegnsynet er med til at træffe dem – og eneste mulighed herfor ville være, at en af parterne begærede en ny hegnsynsforretning afholdt.

-Hegnsynets formand kan hverken på eget initiativ eller ene mand ændre en tidligere afsagt kendelse. Så formandens mail til A har ikke nogen som helst gyldighed, fastslog Anne Holst.

A svarede formanden, igen på mail, at han stod helt uforstående over for hans mail, og han anmodede igen Hegnsynet om hurtigst

muligt at gennemføre arbejdet. Mail korrespondancen steg yderligere, da nu B også begyndte at skrive til A – på baggrund af formandens mail. Her oplyste B, at han ville plante en påstået fjernet hækplante i forlængelse af "fælleshækken", ligesom han ville bestille og betale 9 stk. hækplanter, som ville blive leveret hos A.

-Jeg håber da så, at parterne nu er blevet enige om at slutte denne tvist, sluttede Anne Holst.

-benje

Kommentar til "Få ord.."

René Kilhof, Hegnsynsformand i Greve Kommune, som er den formand Anne Holst refererede til i sit indlæg på årsmødet, har bedt om at få bragt denne kommentar.

Ved årsmødet den 29. marts havde *Anne Holst* fra Direktoratet for FødevarerErhverv et langt indlæg omkring en hegnsynssag.

Vi tre fremmødte hegnsynsmænd fra Greve Kommune erfarede i løbet af indlægget, at det måtte være én af vore sager fra Greve, indlægget drejede sig om, hvilket har affødt dette indlæg.

Indledningsvis kan jeg anføre, at Anne Holsts fremlæggelse af sagen udelukkende bygger på de oplysninger fra klageren (*A. red.*), som havde kontaktet Direktoratet.

Hegnsynet i Greve er uenig i mange af de synspunkter, som blev fremført, og mener, at Anne Holst burde have hørt Hegnsynets opfattelse af sagen, inden hun fremførte denne på årsmødet.

Det var ikke muligt, under årsmødet, at få en dialog med Anne Holst, trods flere forsøg.

Ydermere bringer *Bendt Berg* sagen i et notat, med hans kommentarer, ligeledes uden at have hørt Hegnsynets opfattelse af sagen.

Det kan, efter min mening, stille spørgsmålstegn ved, hvor seriøst

man skal tage Bendt Bergs kommentarer i Hegnsloven.

Selve sagen var ret enkel – nemlig at klagerens gartner, ved en fejl, havde placeret en hæk én meter fra skellet.

Indklagede (B. *red.*) havde beskadiget og fjernet nogle hækplanter; klageren (A) fik medhold i sin påstand, og dermed burde sagen være afsluttet.

Men klageren (A) havde en skjult dagsorden, nemlig at indklagede (B) havde en lastbil parkeret ved skellet, hvilket tilsyneladende var det virkelige problem. Det var således rent mobning af naboen, som efterfølgende da også satte sit hus til salg.

Klageren er efter min mening "ikke helt normal", hvorfor denne sag ikke fortjener den opmærksomhed den har fået.

Det gælder om at holde hovedet koldt

Advokat Jørgen Jørgensen beskæftigede sig med flere faglige emner på årsmødet, men også med, hvilken størrelse et Hegnsyn egentlig er.

Advokat Jørgen Jørgensen lagde i sit indlæg på årsmødet bl.a. vægt på at fastslå, hvilken størrelse et Hegnsyn er, og fandt det nærliggende at starte med forholdet mellem Hegnsynets kompetence og domstolenes kompetence.

-I henhold til grundlovens § 3 er magten i Danmark tredelt:

1. En lovgivende magt bestående af kongen og folketinget i forening.

2. En udøvende magt bestående af kongen, som udøver magten gennem ministerier, forvaltninger, regioner og kommuner.
3. En dømmende magt bestående af domstolene – byretterne, landsretterne, Sø- og Handelsretten og Højesteret. Vi har i princippet ikke administrative domstole.

Hegnsynet er placeret i det administrative system, selv om det afsiger kendelser (se hegnslovens § 42, stk. 1). Hegnsynets afgørelser er endelige i det administrative system. Der er ingen rekurs. Man kan altså ikke klage til en højere administrativ myndighed, f.eks. kommunalbestyrelsen eller regionen.

Hegnsynet *er* noget ganske særligt, for selv om jeg lige har placeret det i det administrative system, er det ikke forvaltningsloven, der regulerer de grundsætninger, Hegnsynet arbejder efter. Det er nemlig retsplejeloven, altså den lov, der fastlægger, hvorledes sagerne skal behandles ved domstolene.

Som noget centralt kan nævnes, at Hegnsynet skal forholde sig til de påstande, parterne nedlægger, og de bevisligheder parterne fremlægger. Kun det parterne selv kommer med, indgår som udgangspunkt i det grundlag, som Hegnsynet baserer sin kendelse på. Det er det klare udgangspunkt.

Da parterne oftest ikke er repræsenteret af advokater, og da advokaterne i givet fald ofte ikke ved, hvad de taler om, har det været mit pragmatiske råd – og er det stadig – at Hegnsynet (selv om de ikke har pligt til det) af egen drift skal sikre sig mod fejltagelser ved at kræve, at parterne fremlægger tingbogsoplysninger, udskrift af relevante servitutter, der er lyst på ejendommen, lokalplaner, fredningsbestemmelser, byggeforskrifter eller andet – eller at Hegnsynet i mangel heraf selv producerer disse.

Også ved domstolene kan en dommer i civile sager foreslå at få et spørgsmål af relevans for sagen belyst, selv om det er parterne, der i henhold til retsplejeloven disponerer sagen og selv vælger, hvad domstolene skal have fore-

lagt, og hvad domstolene skal tage stilling til.

Når en sag, hvori Hegnsynet har truffet afgørelse, indbringes for byretten, er det de spørgsmål, der er behandlet af Hegnsynet, der udgør rammen for selve retssagen. Parterne kan ikke under en retssag inddrage krav, der vil gøre det nødvendigt for retten at tage stilling til spørgsmål, som ikke har foreligget for Hegnsynet, ligesom hegnssager, der er omfattet af loven, ikke kan indbringes for domstolene, før Hegnsynet har truffet afgørelse (se hegnslovens § 43).

Vestre Landsret har den 9. april 2003 afsagt en dom, hvor man for landsretten ville have belyst betydningen af en servitut om hegnspligt, som ikke indgik i Hegnsynets behandling af sagen. Efter at have fastslået, at Hegnsynets kendelse angav rammerne for, hvad landsretten kunne tage stilling til, fastslog man, at der var en sådan mangel ved Hegnsynets behandling af sagen, hvor man ikke havde taget stilling til betydningen af servitutten, at Hegnsynets kendelse blev ophævet og sagen hjemvist til fornyet behandling ved Hegnsynet.

Naboret

-Hegnsløven er en del af naboretten. En lille, men væsentlig, del er overladt til Hegnsynet.

Naboretten regulerer retsstillingen mellem to naboer. Der er i høj grad ulovbestemt, dvs. den er baseret på udviklingen i retspraksis. Det retten tager stilling til, er i hvilket omfang den ene nabos ret til frit at råde på sin egen grund, begrænses af den anden nabos ret til også frit at kunne udfolde sig.

De naboer, der er tale om, skal være ejere af fast ejendom. Lejere kan ikke være parter i en nabotvist (kommenteret hegnslov side 59).

Hegnsløven udgør en lovbestemt del af naboretten, og Hegnsynets kompetence er:

1. Fælles hegn - § 1, hegn i skel
2. Egne hegn - § 13 og til dels § 11, hegn langs gade og vej. Egne hegn står tæt på skel, men på egen grund. Man skal kunne gå med en trillebør og lidt mere (retspraksis 1,75 m). Hvis afstanden er større, er der tale om et indre hegn, som ligger uden for Hegnsynets kompetence.
3. Grene, der generer eller som er farlige - § 19, stk. 2, 3 og 4.

Det Hegnsynet typisk skal tage stilling til, for at vurdere om hegnet er omfattet af hegnsloven, er:

- Har det en hegnsfunktion eller hegnskarakter?
- Adskiller det ejendommene?
- Beskytter det mod gener i form af indblik, fredskrænkelser eller anden form for gener?

Når man ser en pænt klippet hæk, et stakit eller et plankeværk, så syntes det vel ikke være så svært at få fastlagt Hegnsynets kompetence, men det er det. Der kan være træer i hækken, som kaster lange skygger. Der kan være niveauforskelle, der er sikret ved en støttemur – er det et hegn eller en bygningskonstruktion?

Der kan være brede sammenhængende beplantninger, som medfører, at man måske nok kan se, hvor hegnet begynder, men ikke hvornår det holder op.

Det kan derfor være meget svært at fastlægge Hegnsynets "geografiske" kompetence.

Konfliktløsning

Hegnssynet er særdeles egnet til at løse konflikter i og omkring skel, også konflikter som strengt taget ligger uden for Hegnsynets kompetence.

De personer, som udgør Hegnsynet, vil ofte opfattes som parternes ligemænd, hvorimod en dommer, der ikke nødvendigvis besidder Hegnsynets særlige fagkundskab, er hævet over os andre, sådan 20-50 cm over gulvniveau.

Men netop det, at Hegnsynet består af personer med en mere direkte adgang til parterne, bevirker, at der for naboer, der ikke er helt argumentresistente, opstår mulighed for fornuftige forslag og også kendelser, selv om Hegnsynet bevæger sig ud på et territorium, der ikke er deres.

Ulempen er, at Hegnsynet kan få ændret eller omstødt kendelsen ved domstolene, fordi Hegnsynet har overskredet sin kompetence. Men min pointe er, at det går godt i de fleste tilfælde, at det er billigt for parterne og for samfundet, og så må Hegnsynet leve med et par svipsere ind imellem.

Formalitet

-Det, man som hegnsynsmand aldrig må gøre sig skyldig i, er at tilsidesætte de grundlæggende retsplejeprincipper, f.eks. det kontradiktoriske princip (begge parter skal komme til orde og have tale-tid). Der skal på dette punkt vises stor omsorg, uanset hvilke tabeligheder der måtte fremkomme.

Dog skal hegnsynsformanden gribe ind over for uforskam-metheder, og meget fjendtlige parter må ikke være ude af syne, medens man besigtiger hegnet.

Hegnsynets tone skal være høflig og korrekt. Er konflikten meget dyb, og fjendtligheden meget udtalt, vil jeg råde Hegnsynet til at være yderst formelt og i den situation ikke gå ud over sin kompetence i forsøg på at få en mindelig ordening. Da gælder det om at holde hovedet koldt og afsige præcise kendelser.

-benje

SYNSPUNKTER OG DEBAT

Fat papiret og giv dit besyv med!

Skriv om forslag, kommentarer eller hverdags erfaringer, som kan være andre til nytte.

Læserindlæg til RET & SKEL indsendes til redaktøren.

***Skriv med blokbogstaver, på maskine eller PC
og send gerne en diskette eller mail til***

bentjensen@hegnsyn.dk

Den aften da Børglum Kloster ikke var der

Af forfatter Knud Sørensen. Fortalt under årsmødemiddagen i Svendborg 2008.

*Forfatter og tidl. landinspektør
Knud Sørensen.*

Jeg håber, at enhver, der kender mig eller kender lidt til mit liv, har fået indtryk af en person, hvis verdensopfattelse bygger på det, der kan iagttages, vejes og ikke mindst måles.

Og sådan er jeg virkelig, og derfor har jeg altid været noget betænkelig ved den historie, der følger her. Nok har jeg ved en enkelt lejlighed fortalt den mundtligt, men jeg er hidtil veget tilbage for at slippe den løs i skriftlig form.

Det er ikke historien som historie betragtet, jeg er betænkelig ved. På det plan kan jeg endda lide den. Men historien angriber mig, den prøver at dementere alt det, jeg har troet på og stadig prøver at tro på.

Den er ikke bare uforklarlig. Den er overnaturlig, det er det rystende ved historien.

Det var en aften i oktober først i tresserne.

Den nøjagtige datering har jeg desværre ikke. Det var efter 1959, for den bil, vi kørte i, var en grøn Citroën 2CV, og den fik vi i foråret -60. Og det var før 1963, for lidt nord for Løkken krydsede vi Hjørning - Løkken - Åbybro banen, og vi så os godt for, inden vi kørte over den ubevogtede overskæring for at sikre os, at der ikke kom en skinnebus farende.

Den banestrækning blev beklageligvis nedlagt i 1963.

Det var en fredag aften i oktober, og vi skulle køre fra Mors til Vendsyssel.

Vi skulle på familiebesøg i Sindal, og vi kørte hjemmefra efter at vi havde spist aftensmad. Og så har jeg alligevel skudt mig ind på årstallet. Det må være 1962 for det var det år, da jeg dristede mig til at indføre lørdagslukning af landinspektørkontoret.

Det ligger fast: En fredag aften i oktober 1962 kørte vi i vores grønne Citroën 2CV fra Nykøbing Mors. Vi kørte over Vildsundbroen til Thy videre til Thisted, og kom der ind på hovedvej 11, A 11 som den senere kom til at hedde. Den fulgte vi gennem Nordthy og gennem Hanherred, vi kom til Åbybro og fortsatte nordpå.

Det var en meget klar aften - næsten med fuldmåne og næsten ingen skyer. Der lå det mærkelige skær over landskabet, som hører sådan en månelys efterårsaften til, når temperaturen er éncifret, og der ikke er nogen vind, der kan bringe forstyrrelse i rummet. Virkeligheden bliver uvirkelig sådan en aften. Konturerne derude i landskabet står skarpere, end de egentlig er, farverne er væk, månens lys er sådan, at det mest er kontrasterne, der træder frem.

Vi kom til Løkken og snoede os gennem byen. Der var ikke meget liv i Løkken denne fredag aften i oktober 1962. Ud for en købmandsforretning holdt der en bil, og der stod én ved købmandens automat og trak et eller andet. Cigaretter blev vi enige om, at det nok var. Ellers så vi ingen.

Folk, der ikke vidste bedre, sad i deres stuer og så fjernsyn, spillede kort eller drak kaffe. Måske det hele på én gang. Det var ikke til at sige, folk havde trukket deres rullegardiner ned.

Det var, da vi var kommet næsten igennem byen og havde passeret det hus, hvor landbetjenten boede, at en af os sagde, at det kunne være helt sjovt at komme op på bakken ved Børglum Kloster. Der måtte være et vældigt udsyn sådan en aften. De mindreårige på bagsædet sov, så dem behøvede vi ikke at tage hensyn til. „Hvad er klokken?“ spurgte jeg, men det kunne jo egentlig være ligegyldigt. Et par minutter kunne vi vel godt bruge på en lille omvej.

Omvejen begyndte en halv kilometer nord for Løkken. Der lå en købmandsforretning på højre side af vejen, og umiddelbart efter den drejede vi ind på vejen mod Vrå. I dag skal man endnu et lille stykke mod nord for at finde Vrå-vejen, men dengang gik den tæt op ad købmandsforretningen. Det er vigtigt for mig at pointere, at vi fulgte den rigtige vej mod Vrå, og som fødte vendelboer og som i øvrigt stedkendte vidste vi, at den vej førte op over bakken tæt på Børglum Kloster og senere igennem landsbyen Børglum. Vi havde kørt der mange gange.

Altså: Vi forlod hovedvej 11 det rigtige sted lige efter købmandsforretningen, vi kom gennem den klat huse, der hedder Skøttrup, og hvor Skøttrup trinbræt lå lige ved siden af, passerede jernbanelinien uden at se nogen skinnebus og kom til stigningen op mod bakken.

Op allerede her begyndte det nok at være en lille smule mærkeligt, uden at vi dog erkendte det som mærkeligt på det tidspunkt. Vi kunne nemlig ikke se Børglum Kloster i den ellers helt gennemlyste aften. Det er vel bakkens skyld, har vi tænkt og kørte roligt videre.

Vi kom op, og vi standsede, og vi kiggede os omkring. Først nu gik det virkelig op for os, at vi ingenting kunne se. Det vil sige, vi kunne se en masse, vi kunne se langt ud over landskabet, vi kunne se Rubjerg Knude fyr deroppe i nord-nordvest, ikke bare glimtene og ikke bare selve det hvide fyr-

tårn, men også den sandklit, det ligger i. Vi kunne se langt ud over havet, men vi kunne ikke se Børglum Kloster. Børglum Kloster var der ikke.

Vi måtte have husket forkert, blev vi enige om. Børglum Kloster måtte alligevel ligge lidt længere inde i land, blev vi også enige om, efter at vi var kørt et lille stykke ned ad vejen mod Vrensted og heller ikke havde fundet klosteret dér. „Jamen det ligger da også længere inde, det kan jeg da godt huske,“ sagde jeg og forsøgte at overbevise mig selv om, at jeg virkelig kunne huske det. „Nu skal I bare se,“ sagde jeg også og drejede igen ind på vejen mod Vrå.

Og der kørte vi så ad en vej, der tilsyneladende ikke blev befærdet af andre end os den aften, og vi kiggede os ivrigt omkring, men Børglum Kloster var der ikke. Vi kom til landsbyen Børglum, og da var vi både klar over, at noget var rigtigt, og klar over, at der også var noget, der var forkert. Vi var klar over, at det var den rigtige vej, vi kørte på, for det er jo den, der går gennem landsbyen Børglum, og vi var klar over, at det var forkert, at vi ikke havde set Børglum Kloster.

Men det erkendelsens øjeblik udskød vi alligevel endnu engang. Vi kørte videre, for det kunne jo trods alt være os, der huskede forkert, og vi kørte og kørte indtil vi så lysene fra Vrå i det ikke særligt fjerne. Så standsede vi, vendte og kørte tilbage.

Vi kom igen igennem landsbyen Børglum.

Vi kørte videre, vi kiggede os omkring, vi kom igen til det sted, hvor møllen skulle ligge nord for vejen og klostret og kirken lige syd for vejen. Møllen var der - klostret og kirken var der ikke.

Så tror jeg nok, at jeg sagde et eller andet dumt om, at der måtte være noget dis eller sådan noget - men det skulle være en meget mærkelig dis, der kunne skjule det kæmpemæssige bygningsværk samtidig med, at man kunne kigge lige igennem det, for det kunne vi, vi kunne se landskabet hele vejen rundt.

Vi forsøgte igen at overbevise hinanden om, at vi havde husket forkert. Jeg fandt Geodætisk Instituts kort i 1:200.000 frem for og så at overbevise mig selv. Vi tændte kabinelyset, vi slog op på kortplan 1, det nordlige Vendsyssel, vi kiggede. Og kiggede igen. Vi havde ikke husket forkert. Der, hvor vi holdt, skulle udsynet mod sydøst være spærret af Børglum Kloster.

Så langt kan historien berettes samstemmende af fire personer, to voksne og to børn på henholdsvis 8 og 6 år, som ganske vist sov en del af tiden, men dog vågnede op en gang imellem. Det følgende drøftede vi ikke indbyrdes, vi har måske ikke alle oplevet det, eller ikke oplevet det på samme måde. Forklaringen er måske, at det kun var mig, der tænkte på at stige ud af bilen og gå lidt væk for at anskue situationen derfra.

Jeg var nok den eneste, der tænkte på at gå hen i nærheden af det sted, hvor kirken skulle ligge. Den var der stadigvæk ikke og klostret bagved heller ikke. Men jeg så - eller så for mig - et stykke væk en landsby. Men der skulle ikke ligge nogen landsby der, det vidste jeg godt.

Så så jeg også - eller så for mig - at det ikke var en landsby, det var sikkert en stor gård med mange bygninger, lave bygninger af træ, så det ud til, med tunge tage.

Og der var et mærkeligt lys over det, det var ikke den aften med måne-skin, som det i virkeligheden var, der var et rødtligt skær over det landskab, som ellers havde været skarpt farveløst, det var en anden tid på dagen, måske også en anden årstid.

Der var en masse mennesker dernede, og pludselig så jeg - eller så jeg for mig - en skikkelse dernede, og skikkelsen kom gående op imod mig, skikkelsen begyndte at løbe op imod mig, og pludselig så jeg - eller så jeg for mig - at det var mig selv, der kom løbende op imod mig.

I det øjeblik blev jeg bange. Det var en angst af den art, hvor man mærker et hulrum omkring hjertet, og det banker og banker, og hele tyngden i ens krop er trængt ud i fødder og hænder, og det er næsten lammende.

Med besvær fik jeg vendt mig, og derhenne holdt bilen, og jeg så - eller så for mig - at vi alle fire sad derinde med kabinelyset tændt og kiggede i kortet.

Mine øjne så igen på verden inde fra bilen, så gennem bilruden, og der var kun landskabet at se. Kirken var der stadig ikke, klostret var der stadig ikke, og heller ikke den landsby eller gård, som jeg havde set - eller set for mig - var der mere.

I dag ved jeg - for det har kloge folk fortalt mig - at på det sted, hvor jeg så - eller så for mig - en landsby eller en gård, lå den kongsgård, som oprørske bønder brændte af i 1086, da de havde rejst sig mod Knud den Hellige.

Blandt de kloge folk tæller jeg forfatteren Knud Holst, som boede i Løkken og kunne fortælle mig, at han kendte en gammel mand der i byen, som også havde haft en mærkelig oplevelse på det sted, dog ikke helt som vores.

Så lød det fra bagsædet: „Skal vi ikke snart videre, hva?“ og så kørte vi hurtigt videre, så hurtigt som nu den tids 2 CV'er kunne, ned ad bakken, og der kom virkelig god fart på, og hen til hovedvejen, og der drejede vi til højre og kørte i nordøstlig retning gennem den stadig månelyste aften over Hjørring til Sindal.

Søndag aften, da vi kørte hjem til Mors, var vejret næsten det samme, køligt, dog med lidt flere skyer, men når månen kom igennem var aftenen lysfyldt, skyggerne skarpe, og man kunne næsten se længere, end man kan i normale dagtimer.

Vi nærmede os Løkken, og vi så Børglum Kloster ligge der oppe på bakken, og for nu at blive helt

sikre og også sikre på, at vi havde kørt den rigtige vej fredag aften, drejede vi igen fra ved købmandsforretningen, fulgte vejen mod Vrå, og vi kom derop. Børglum Kloster lå, hvor Børglum Kloster skulle ligge.

Det var vi selvfølgelig glade for, og vi kørte hjem til Mors, og det er nu over 40 år siden. Og i alle disse 40 år, har der været lidt af en uro i mig, når jeg har været i den del af Vendsyssel. Mange gange, på alle årstider og på alle tider af døgnet og i al slags vejr, er jeg drejet fra hovedvejen dér nord for Løkken og kørt mod Vrå. Og hver gang, hver eneste gang, har Bør-

lum Kloster ligget, hvor Børglum Kloster nu engang skal ligge.

Og egentlig er det dét, som jeg synes er så foruroligende ved den her historie. Noget uforklarligt, som nu og da gentages, ja det forbliver ganske vist uforklarligt, men det må accepteres som en kendsgerning, som en slags lovløs lovmæssighed.

Men den aften for over 40 år siden, da Børglum Kloster ikke var der, den bliver mere og mere gådefuld, mere og mere foruroligende for hver månelys aften, klostret ligger urokkeligt på sin plads og dominerer sit landskab.

Jeg kan ikke lide det.

Foreningen af Hegnsyn i Danmark ***Stiftet den 5. december 1973***

Foreningens formål er at varetage fælles interesser, herunder udøvelse af kursusvirksomhed og udgivelse af bladet RET & SKEL.

Som medlemmer optages hegnsynsmedlemmer og vurderingsmænd i henhold til lov om mark- og vejfred.

Hegnsynsekretærer kan deltage i generalforsamlingen med taleret og kan i øvrigt benytte sig af foreningens servicetilbud.

Årskontingentet fastsættes på den ordinære generalforsamling og betales pr. Hegnsyn.

Ordinær generalforsamling afholdes hvert år inden udgangen af marts.

Husdyransvar

Foreningens rådgiver i Mark- og Vejfreds spørgsmål, Holger Engvang, har sendt os dette indlæg med kommentarer til nogle af de vigtigste paragraffer.

Kommentarerne skal ses i forhold til loven, som den var optrykt i Ret & Skel nr. 108 i 2006.

Holger Engvang på årsmødet 2008.

Til en vurderingsforretning efter Mark- og Vejfredsloven er det alene kapitel I, II og VII, der er brug for.

Kapitel I:

§ 1: Enhver er pligtig til på alle årets tider at holde sine husdyr på sit eget...

§ 2: Det drejer sig om objektivt ansvar, der betyder, at der kan kræves erstatning uanset, om der er passet godt på dyrene eller ej.

Kapitel II:

§ 3: Nærlæs grundigt hele denne paragraf.

§ 4: Bemærk bl.a., at erstatningsansvar for skade forvoldt af hunde ikke hører under denne lov.

Kapitel VII:

§ 18: En skade skal anmeldes til formanden inden 3 dage efter, at

skaden er blevet bekendt. Hvis formandens navn og telefonnummer ikke er oplyst f.eks. i den lokale telefonnøgle, bedes man påtale det, så enhver kan finde det!

§ 19: 2. punktum i stk. 1 er ophævet siden optryk af loven i Ret & Skel nr. 108 (side 19).

§ 20: Væsentlig ændring i forhold til samme paragraf i nr. 108. Nu gældende § 20: Vurderingsmændenes afgørelser kan *ikke* indbringes for anden administrativ myndighed.

§§ 21, 22, 23, 24, 25: Orienteringer.

§ 26: Formand og én tilkaldt vurderingsmand sørger for vurderingsforretningen.

Sjældent brug for den tredje vurderingsmand, der gør vederlaget – måske unødigt – større for skadevolder.

Derimod kan der ved større skader, som vurderingsmændene ikke selv magter at vurdere, være nødvendigt med sagkyndig bistand. F.eks.

- ved markskader: planteavlskonsulent

- skader i haver: gartner

- skade på dyr: dyrlæge

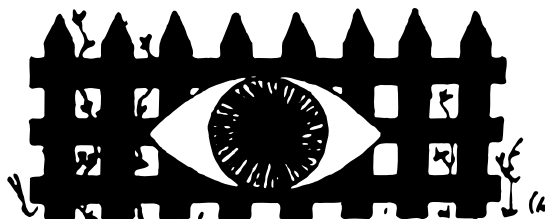
Bemærk venligst stk. 4, hvor der er tale om culpa (betyder skyld) – alene her kan der søges forlig!

§ 27: Protokol for Mark- og Vejfred (se model i Ret § Skel nr. 108 – husk at rette § 20).

§ 28: Skadelidte er pligtig til forskudsvis at udrede vederlag til vurderingsmændene (se vederlag foran i Ret & Skel).

§§ 29 og 30: Orienteringer.

Er du i tvivl om noget vedr. Mark- og Vejfred er du altid velkommen til at ringe til Holger Engvang på tlf. 75 36 58 20.

Henvend dig til forretningsføreren!

Vedr. Ret & Skel

- når det ikke skal fremsendes mere, eller det skal sendes til en anden person
- Ved adresseændringer
- ekstra eksemplar ønskes, eller tegning af et abonnement (koster i begge tilfælde kr. 100 pr. år).

Alt dette, og meget mere, tager forretningsføreren sig af. Derfor - ram plet første gang ved at ringe eller skrive til:

Bent Jensen, Mylius Erichsens Vej 23, 7400 Herning.
Tlf. 97 22 03 97.

E-mail: bentjensen@hegnsyn.dk
eller via foreningens hjemmeside: hegnsyn.dk

Evaluering af Årsmødet 2008

Der var i alt 75 til årsmødet, der afholdtes på Christiansminde Kursuscenter i Svendborg. Det foregik i dagene 28. og 29. marts 2008, og alle fik mulighed for at give deres mening om arrangementet til kende. Det benyttede 41 sig af.

Det samlede indtryk af programmet:

<i>Tilfredshedsgraden:</i>	<i>Antal:</i>	<i>Procentvis:</i>
Meget godt	6	14,6 %
Godt	28	68,3 %
Mindre godt	6	14,6 %
Dårligt	1	2,5 %

Årsmødets gennemførelse:

<i>Tilfredshedsgraden:</i>	<i>Antal:</i>	<i>Procentvis:</i>
Meget godt	8	19,5 %
Godt	28	68,3 %
Mindre godt	2	4,9 %
Dårligt	1	2,5 %
Ikke besvaret	2	4,8 %

Udbytte med hjem:

<i>Tilfredshedsgraden:</i>	<i>Antal:</i>	<i>Procentvis:</i>
Meget godt	9	22,0 %
Godt	23	56,1 %
Mindre godt	4	9,7 %
Dårligt	1	2,5 %
Ikke besvaret	4	9,7 %

Mødestedet/Christiansminde:

<i>Tilfredshedsgraden:</i>	<i>Antal:</i>	<i>Procentvis:</i>
Meget godt	20	48,9 %
Godt	18	43,9 %
Mindre godt	1	2,4 %
Dårligt	1	2,4 %
Ikke besvaret	1	2,4 %

BREVKASSE

v. Adv. Jørgen Jørgensen

Spørgsmål 1:

Kære Jørgen Jørgensen

Jeg skriver til dig, da vi desværre har en diskussion kørende med vores ene nabo, og selv om jeg har læst hegnsloven, er jeg stadig meget usikker på mine rettigheder.

Da vi købte vores hus for snart 4 år siden, bestod den ene hæk af gamle tjørneplanter. Inden vi flyttede ind i huset, som havde stået tomt nogle måneder (dødsbo), skar naboen en del af disse hækplanter helt ned til jorden. Det har så været hans indsats i forhold til vores fælles hæk, som er fuldstændig pivåben. Deraf følger, at det er umuligt at have nogen form for privatliv i haven.

Vi har gentagne gange prøvet at tale med ham om at fjerne den gamle hæk og i stedet rejse et pænt plankeværk. Han har tidligere været positiv, men nu hvor det skulle ske, nægter han ethvert kendskab til den snak. Han vil godt fjerne hækken og i stedet sætte en bøgehæk op, som han er meget begejstret for. Det er vi ikke, så min mand og jeg har helt opgivet et sådant fællesprojekt.

Nu går spørgsmålet på, om vi må sætte et hegn op på vores side af hækken? Dvs. det ved jeg godt, vi må, men hvor tæt på må vi sætte hegnet op? Vi vil gerne sætte det så tæt på, at tjørnehækken ikke vokser videre på vores side. Naboen har i forvejen selv sat et plankeværk op nederst i sin have mod bag-genboen og vil derfor ikke have endnu et plankeværk i sin have. Desuden mener han, at det vil tage lyset fra hans have, at der bliver lukket ind til os, men vi har jo kun i sinde at etablere et hegn på 1.8 m.

Inden vi går ud og investerer i et nyt hegn, vil vi gerne være sikre på, at han ikke med Hegnsynet i hånden kan forlange, at vi fjerner vores hegn. Så sent som i går forsøgte jeg at overtale naboen til at indgå i et fællesprojekt, og da han nægtede, fortalte jeg ham, at vi så ville sætte et hegn op på vores side. Det sagde han, at vi bare kunne gøre, da det var vores ret. Jeg vil bare være helt sikker, før vi gør det.

For fuldstændighedens skyld vil jeg tilføje, at vi til den anden nabo har en tæt grøn hæk og et glimrende samarbejde.

Jeg håber, at du vil svare mig direkte på mail, og at hvis du gør det i et blad, vil gøre det anonymt.

*Med venlig hilsen
(Navn og adresse
er redaktionen bekendt)*

Svar:

Det er i strid med hegnslovens § 18, stk. 7, egenmægtigt at nedkappe et levende fælleshegn til under 2 meter eller til under en af Hegnsynet fastsat højde.

Nedkapning kan medføre, at naboen pålægges beskyttelsesforanstaltning efter Hegnsynets bestemmelse, jf. hegnslovens § 26.

Sagen skal derfor indbringes for det lokale Hegnsyn med påstand om, at naboen skal etablere et hegn (plankeværk), der giver læ og beskyttelse mod indkigs-gener, svarende til den hegnsfunktion, tjørnehækken havde.

Det er ikke forventeligt, at Hegnsynet vil godkende et permanent plankeværk som fælleshegn, hvis der hidtil har været levende hegn. Det kommer helt an på, hvorledes hegnet vil passe ind i området som helhed, og Hegnsynet vil nok være tilbøjeligt til at vælge et levende hegn, svarende til den eksisterende tjørnehæk eller evt. en bøgehæk som foreslået af naboen.

På egen grund kan man rejse et eget hegn i en sådan afstand fra

fælleshegnet, tjørnehækken, at denne ikke beskadiges. Højden af et sådant eget hegn, fx plankeværk, kan som udgangspunkt være 2 meter med tillæg af afstanden til skel. Hvis hegnet rejses en meter fra skel, kan højden altså være 3 meter. Hegnsynet kan dog bestemme, at skelhegnets højde skal være 1,80 meter, og så blive højden max. 2,80 meter.

*Med venlig hilsen
Jørgen Jørgensen*

Spørgsmål 2:

Til Jørgen Jørgensen

Jeg har en sag som jeg behøver lidt hjælp til. Sagen er som følger:

En vej i landzonen løber over forskellige markstykker og matrikelnumre og har således ikke sit eget matrikel nr. Der er intet, der forhindrer færdslen ad vejen, og vejafdelingen vil således ikke gå ind i sagen.

På et sted løber vejen langs markskellet, hvor der ligger et enfamiliehus på modsatte side af skellet. Enfamiliehusets skel imod mark fungerer således som et vejskel. Ejeren har for nylig ændret hegnet imod vej og opsat et nyt hegn uden for sit skel imod vej.

Trafikken og vejen tvinges herved længere ud på marken, hvilket ejeren af marken er stærkt utilfreds med.

Hører sagen under hegnsloven?
Skal sagen behandles efter § 11?

Jeg håber på hurtigt svar, da udsendelse af indkaldelserne afventer dette.

*Med venlig hilsen
Tina Mejlvang Schlicker
Hegnssynsekretær*

Svar:

Efter min opfattelse skal sagen behandles efter hegnslovens § 11, idet vejen efter det oplyste er "udlagt til brug for flere sær-skilt matrikulerede og i særligt eje værende ejendomme".

Hegnet skal rejses helt på egen grund i en sådan afstand fra vejen, at hegnet ikke er til gene for eksisterende færdselsrettigheder.

*Med venlig hilsen
Jørgen Jørgensen*

Spørgsmål 3:

En hegnsynsformand har forespurgt, om en sag, der dels vedrører spørgsmålet om deltagelse i udgifter ved opsætning af hegn, dels spørgsmålet om hvem der skal afholde omkostninger ved en skelforretning, foretaget af en landinspektør, skal betragtes som en eller to sager for Hegnsynet.

Svar:

Der er tale om 2 sager.

Den første sag afgøres efter hegnsloven, den anden sag efter udstykningsloven, se udstykningslovens § 39.

*Med venlig hilsen
Jørgen Jørgensen*

Foreningens Hjemmeside

Kig jævnligt på foreningens hjemmeside på Internettet
- det gør ca. 250 hver dag.

Du finder den på adressen: hegnsyn.dk

Her kan du bl.a. hente en masse om hegnsloven,
mark- og vejfred, skelforretninger m.v.

Du kan også hente bladet "Ret og Skel" og blanketter,
som du kan printe ud og bruge.

Samtidig kan du finde nyttige navne og adresser
sammen med links til en masse oplysninger.

Bent Jensen,
Mylius Erichsens Vej 23,
7400 Herning

*En sælsom historie,
fortalt af forfatter Knud Sørensen
gjorde årsmødemiddagen 2008
lidt speciel.*

